

[Christmas Møller.]

[Zahle]: Højere) — jeg tror godt, at den højtærede Justitsminister kunde høre det, i Modsætning til, hvad der er Tilfældet med den højtærede Minister selv, ham kan man nemlig aldrig høre; men jeg er glad over, at han accepterer Betragtningen om, at man skal tale højt nok — skal jeg derfor paa hans Vegne anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse i den Skikkelse, Landstinget har givet det.

Vejen: Det foreliggende Forslag angaaende Ændringer i Loven om Sønderjysk Hypoteklaanefond omhandler tre forskellige Forhold. Det første angaar en eventuel Rentenedsættelse, og det er jo en Ting, der er saa klar og ligetil, at naar de Pengeinstitutter, der har stillet Pengemidler til Raadighed, gaar ind paa det, saa kan der ske en Rentenedsættelse, og det kan man fra alle Sider kun se paa med Sympati.

Det andet Forhold angaar Panthaverne privatretlige Forhold. Den Gang Lovforslaget forlod Folketinget, var der fra visse Sider kommet lidt Betænkelighed frem om, hvorvidt det oprindelige Forslag nu ogsaa var saaledes affattet, at disse forskellige privatretlige Forhold var klaret i Enkelthederne.

Nu har det høje Landsting — saaledes som den højtærede Minister redegjorde for — indført en Række Bestemmelser, §§ 2 og 3 i Lovforslaget, der, saa vidt jeg kan se, skaber den fornødne Klarhed med Hensyn til de forskellige privatretlige Forhold vedrørende Panthaverne. Ifølge § 2 forpligter Medlemmerne sig til overfor Laanefonden, at vedkommende Debitor skal ordne sig med eventuelle Panthavere, og der henvises i denne Forbindelse til Tinglysningslovens § 40, 3die Stykke. I § 3 omtales Risikoen for Panthaverne ved Forlængelse af Afdragstiden, og det bestemmes i denne Paragraf, at den eventuelle Risiko bæres af Laanefonden og dens Medlemmer; der henvises i denne Forbindelse til Tinglysningslovens § 41, 3die Stykke.

Disse Forhold er dermed efter min Mening klaret paa tilbørlig Maade. Men saa er der det tredie Forhold, Forholdet mellem Laantagerne indbyrdes. Der findes i Lovforslaget intet om Forholdet mellem Laantagerne indbyrdes, men da det jo er et

Andelsforetagende, et Foretagende, hvor Laantagerne slutter sig sammen og gaar ind under solidarisk Ansvar, saa forekommer det mig, naar man vil lovgive om et saadant Foretagende, at være en absolut Nødvendighed, at vi, inden Lovforslaget gaar herfra, faar Klarhed over, hvordan de enkelte Laantagere staar i dette Forhold. Det er klart, at naar der bliver en forskellig Afdragstid for Laanene, bliver der ogsaa en forskellig Risiko for Laantagerne. Det er jo det almindelige med Hensyn til Udlaan — det kender i alle Tilfælde alle de, der har med Udlaan gennem Pengeinstitutter at gøre —, at der fra Ledelsens Side tages Hensyn til, om det drejer sig om korte eller lange Laan, og naar vi som i dette Tilfælde gaar til at udstrække Afdragstiden fra 30 til 46 Aar, saa er det klart, at hvis ikke alle Laantagerne gaar ind under den lange Afdragstid, kan der komme et Misforhold til Stede her. Det er efter min Mening en Mangel ved Loven, som jeg ved denne Lejlighed gerne vil pege paa.

Jeg vil dernæst gerne rette et Spørgsmaal til den højtærede Indenrigsminister. Det eneste Forsøg, der er gjort paa at skabe en lille Smule Klarhed i denne Henseende, er en Bemærkning fra Professor, Dr. juris Vinding Kruse. Landstingsudvalget har aføsket Professoren et Responsum med Hensyn til de Forhold, der her er Tale om, men det hele Responsum beskæftiger sig saa at sige kun med det privatretlige Forhold med Hensyn til Panthaverne. Der findes i Professor Kruses ret lange Redegørelse kun i det allersidste Stykke en lille Smule, der angaar dette Forhold. Jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse citere det, det lyder saaledes:

„De allerfleste eller maaske endog alle Debitorer vil sikkert søge de i Lovforslaget hjemlede Lempelser. Men skulde der være enkelte, der ikke ønsker Lempelser, er der ingen Grund til at give særlige Regler for dette forsvindende Mindretal, da de formentlig, ogsaa med Hensyn til det solidariske Ansvar, maa være undergivet de til enhver Tid gældende af Indenrigsministeriet godkendte Vedtægter, se de nugældende Statutters § 51, jfr. i øvrigt som Fortilfælde Lov Nr. 120 af 29. Marts 1920.“

Altsaa, dette Spørgsmaal om det privatret-